Štev. 261 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v četrtek, 20. septembra 1917 Letnik XLII.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega Št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega Št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 34·20
za pol leta . . . . . „ 15·60
za tri mesece . . . . . „ 7·80
za mesečno izdajo za celo leto . . . . . „ 6·20
za pol leta . . . . . „ 3·10

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 8 vinarjev, nedeljske številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cena: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.— vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje besedo, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno la upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Upravna in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega Št. 20. — Poštnohranilični račun št. 41.652.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 19. (Kor.) Uradno se razglaša: 19. septembra 1917.

Vzhodno bojišče. — Na obeh straneh oitoške doline smo odbili močne romunske napade. Avstroogrski protisunek je na eni točki uspelega sovražnika zopet popolnoma pregnal. Sovražne izgube so znatne.

Italijansko bojišče. — Pri armadni skupini flm. barona Conrada se je v svrho zopetne osvojitve nekega začasno sovražniku prepuščenega frontnega kosa pri Sarcanu izvršeni napad končal s popolnim uspehom. Ujeli smo 6 oficirjev in nad 300 mož.

Jugovzhodno bojišče. — Nespremenjeno.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 19. (Kor.) Veliki glavni stan, 19. septembra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: V Flandriji je bil med gozdom Houthoulstom in reko Lys včeraj ves dan zvišan topovski boj. Uničevalni ogenj sovražnih baterij, ki ga je očividno ustavilo naše močno protidelovanje, je bruhal zopet silno srdite ognjene valove na naš obrambni pas. Zvečer in danes zjutraj je spustil sovražnik večkrat bobnajoč ogenj, ne da bi sledili pehotni napadi. Pri Lensu in St. Quentinu živahnejše bojno delovanje. — Armada nemškega cesarjeviča: Severovzhodno Soissona, ob prekopu Aisne—Marne in zapadno nižine Suippes ste se borili artiljeriji od časa do časa z močno zastavitvijo municije. Na vzhodnem bregu Moze so izvršili Francozi po srditi topovski pripravi zapadno ceste Beaumont—Vacherauville napad v širini 3 km. Prve, v našem obrambnem ognju naglo razgnane napadne valove sovražnika so potegnile globokovrstne sledeče rezerve s seboj k novim napadom. Tudi ta močni sunek se je izjalovil v ognju in po bojih iz bližine. Naša artiljerija je imela v nazaj bežečih skupinah posebno dobre cilje. Dan je stal Francoze zopet velike žrtve, ne da bi dosegli tudi najmanjši uspeh. Včeraj je bilo sestreljenih 16 sovražnih letal. Podnarednik Thom je sestrelil 3, poročnik Thuy 2 letali.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Pri Dvinsku in v kolenu pri Lucku je delovanje ruske artiljerije znatno narastlo. — Fronta nadvojvode Jožefa: Močni napadi Romunov so bili naperjeni proti našim višinskim postojankam južno oitoške doline. Južno Grosesti prvotno uspeli sovražnik je bil s krepkim protisunkom zopet vržen, v ostalem pa odbit že od našega ognja in je imel povsod krvave izgube; zgubil je tudi mnogo na ujetnikih. — Mackensenova armada: Pri Varniti in Muncelulu so Romuni ponovili svoje napade in sicer zopet z neuspehom.

Macedonska fronta. — V bitoljski kotlini in v soteski med Prespanskim in Ohridskim jezerom se je povečalo topovsko delovanje. Vzhodno Dojranskega jezera je prišlo do stražnih bojev, tekom katerih so Bolgari pregnali mešane oddelke.

BEROLIN, 19. (Kor.) Veliki glavni stan, 19. septembra 1917, zvečer.

Topovski boj v Flandriji se nadaljuje. Sicer nič bistvenega.

Prvi generalni kvartirmojster:
pl. Ludendorff.

TURŠKO.

CARIGRAD, 18. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Vzhodno Revanduza so sovražni zadnji oddelki nadaljevali umikanje. Na sinajski fronti pri Gazi živahnejši topovski ogenj sovražnika.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: V vodovju krog Anglije so potopili naši podvodniki zopet 19.000 ton. Med uničenimi ladjami sta dva velika, oborožena angleška parnika. Eden je bil najbrže prevozni parnik ali pa pomožna križarka.

POLOŽAJ NA BOJIŠČIH.

DUNAJ, 19. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: **Italijansko bojišče:** Na Banjšici in v odseku Sv. Gabrijela se nadaljuje zvišano bojno delovanje. Italijanska pehota je izvršila dva napada, a je bila obakrat odbita. Na kraški planoti živahnejše sovražno motilno delovanje. Pri armadni skupini fml. Conrada je prišlo do več bojev. V ozemlju Cauriola so Italijani napadli neko našo pred kratkim izpraznjeno stražno postojanko. Na neki drugi točki so posamezni oddelki napadli naše sprednje straže, a so bili povsod odbiti. Naš napad v svrho zopetne osvojitve dela naše postojanke pri Sarcanu, ki smo ga pred kratkim izpraznili, je imel nasprotno popolen uspeh. Ujeli smo 6 oficirjev in 315 mož. — **Vzhodno bojišče:** Od jutranjega svita do popoldanskih ur so Romuni srdito obstreljevali s topovi in minami naše postojanke pri Grosesti. Po slabotnih delnih sunkih so izvršili popoldne močen napad. Sredi napadnega ozemlja se je sovražniku začasno posrečilo, da je prodrl v del naših postojank. S takojšnjim protinapadom so bili Romuni zopet vrženi in so imeli velike izgube. Ponoči so bile postojanke brez izjeme zopet v naših rokah. — Fronta princa Leopolda: Tu ni razven mestoma živahnejšega sovražnega topovskega in minovškega delovanja nobenega imenovanja vrednega bojnega delovanja. — **Jugovzhodno bojišče:** V posamičnih odsekih živahnejše delovanje sovražnih patrulj.

Francoski vojni cilji.

Vladna izjava v obeh zbornicah.

PARIZ, 18. (Kor.) V obeh zbornicah je bila prečitana daljša izjava vlade, ki opozarja na dolžnost vlade, da združi vse materijalne in moralične sile naroda za odločilen trenotek borbe. Vojna zahteva od vseh popolno samozatajevanje in največjo požrtvovalnost. Čim bolj se bliža konec vojne, tembolj postaja moralna odporna sila naroda, proti kateri je sedaj sovražnik še podvojil svoje napade, odločilno sredstvo zmage. Stvar vlade je, da podvoji čuječnost proti tem zavratnim načrtom in energijo proti onim, ki hočejo podpirati te nakane. Kdor hoče biti sokrivec sovražnika, mora občutiti strogost zakona. Vlada računa pri tem na domoljubje in samozatajevanje javnosti. Toda napake posameznih oseh nikakor ne morejo odvrniti Francije od neomajnega sklepa, ki je združil civilizirani svet proti nemškemu imperijalizmu. Francija ne nadaljuje vojne niti za osvojevanja niti za maščevanja, ampak da brani svojo svobodo in neodvisnost istočasno s svobodo in neodvisnostjo sveta. Zahteve Francije so zahteve pravice same, neodvisne od bojne sreče. Francija jih je razglasila leta 1871, potem ko je bila premagana, razglaša jih tudi sedaj, ko je dala čutiti sovražniku svojo moč. **Desaneksija Alzacije in Lotaringije, nadomestilo za škodo in opustošenja, ki jih je povzročil sovražnik, sklenitev miru, ne miru pritiska in sile, ki bi vseboval kal prihodnje vojne, ampak sklenitev pravičnega miru, ki ne bo tlačil nobenega naroda, najsibo mogočen ali slaboten, mir uspešnih jamstev, ki bodo zagotavljali edinstvo narodov proti napadu od zunaj: to so vzvišeni vojni cilji Francije,** ako se sploh zamore govoriti o njih pri narodu, ki je 44 let storil vse, da obvaruje človeštvo vojne strahote. **Francija bo nadaljevala vojno, dokler ne bodo doseženi ti cilji.** Gotovo, nadaljevanje vojne le en dan predolgo, bi bil največji zločin zgodovine; ako pa konča vojna le en dan prezgodaj, bi bila izročena Francija najnižjemu tlačanstvu, materijalni in moralni bedi.

Vladna izjava nato nadaljuje: Akoprav nam napravlja ruska fronta mučna razočaranja, moramo vendar upati, da bo imela nova republika dovolj moči, da vzpostavi notranjo edinost in red. Na drugih bojiščih, na Krasu, ob Seretu in ob Černi kakor tudi v Artoisu bodo izvršene velike stvari pokazale svoje posledice. V Franciji se vežbajo prvi ameriški kontingenti. Naša armada ni nikdar poprej dokazala večje morale, in nikdar se ni smatrala varnejša, kakor sedaj. Vlada računa na krepko sodelovanje parlamenta in namerava vladati sporazumno ž njim. Ona se ne bo skrivala za optimistično fasado odgovornosti in bo predložila parlamentu vse predloge, ker si hoče pridobiti njegovo zaupanje.

PARIZ, 18. (Kor.) Razpravljajoč o seji zbornice, kjer je bila prečitana vladna izjava, pripominja Agence Havas, da je izzvala ministrska izjava v zbornici soglasno odobravanje, posebno še zagotovilo, da bo vsakdo, ki bi na kak način podpiral sovražnika, strogo občutil zakon. Chaulin-Serviniere je obžaloval, da ni socijalistov v kabinetu in je zahteval, da naj Francija in njeni zavezniki naznanijo vojne cilje. Vsekakor pa smatra, da je vsak korak nemogoč, dokler Nemci ne izpraznijo zasedenega ozemlja. Končal je z izjavo, da bo zaupal vladi, ako bo uvidel, da vodi Francijo k zmagi. Začetkom seje je bila prečitana brzojavka ruskega vnanjega ministra Tereščenka, ki poudarja voljo Rusije, da hoče nadaljevati boj do zmage. — V senatu je bila sprejeta vladna izjava z živahnim odobravanjem.

PARIZ, 18. (Kor.) V zbornici je zahteval posl. Dubois pojasnila vlade o delovanju vojnega odbora in o odredbah vlade glede onih, ki podpirajo sovražno propagando. Posl. Augagneur je živahno kritiziral sestavo ministrstva. Nato je bila določena debata za jutri. V trenotku, ko so se poslanci pripravljali, da zapuste dvorano, je predsednik naznanil, da je došel predlog za dovolitev sodne izročitve nekega poslanca. Zbornica je takoj sklenila, da se izvoli posebni odsek.

Vesti iz Rusije.

SKLICANJE VELIKE DEMOKRATIČNE KONFERENCE.

PETROGRAD, 18. (Kor.) Velika demokratična konferenca je končno določena na 25. t. m. Konference se bo udeležilo okoli 800 odposlancev, ki dobe vsi posebna povabila, v katerih jim bo pojasnjena potreba združenja vseh sil države, da bo mogoče organizirati njeno obrambo in ustanoviti močno revolucijonarno oblast. Po vsej deželi so se pričele živahne priprave za volitve za ustavodajno skupščino. V 19 provincah so ustanovljeni že okrajni volilni odbori.

Kerenskij za okrepitev armade.

LONDON, 18. (Kor.) Rusko veleposlaništvo je izjavilo, da je prepričano, da bo Kerenskij zopet vzpostavil red v armadi. Vlada naglaša, da je trdno odločena, da okrepi armado. Načelnik generalnega štaba Aleksejev je dobil ukaz, naj nemudoma prične delovanje v svrho vojaških operacij in reorganizacije armade.

PETROGRAD, 18. (Kor.) »Birževija Vjedomosti« poročajo, da je za aliirance vlada brez Kerenskega negotov korak, ker je Kerenskij edino poroštvo za zvezno zvestobo Rusije. Aliiranci hočejo sedaj pospešiti izvedbo ameriške obljube glede 5 milijonskega posojila Rusiji.

Demisija Aksentijeva in Skobeleva.

PETROGRAD, 18. (Kor.) Vlada je sprejela demisijo ministrov Aksentijeva in Skobeleva.

Boljševik — podžupan v Petrogradu.

PETROGRAD, 19. (Kor.) Med ravnokar izvoljenimi tremi podžupani Petrograda se nahaja maksimalistični socijalist Lunadšarskij.

Proces Suhomlinov.

PETROGRAD, 18. (Kor.) Po zaslišanju prič je bil obtoženec pozvan, da poda svoje izjave. Bivši minister, ki je bil vsled dolgih sodnih razprav izredno izmučen, je govoril s tihim in trudnim glasom. V svojem obrambnem govoru je navajal Suhomlinov zelo često vojaške pisatelje in je skušal dokazati potrebo uničenja trdnjav, kar je bilo njegovo delo. Razpravljal je o pogojih, nastalih v moderni vojni, in naglašal, da so te trdnjave po njegovem mnenju že davno izgubile svoj vojaški pomen in ne bi bile nič drugega, kakor past za umikajoče se čete. Tekom rusko-turške vojne je prevladovalo prepričanje, da so tekom sovražnosti samih ustvarjene provizorne obrambne naprave mnogo praktičnejše in koristnejše. Dokaz za to so mogočne belgijske trdnjave, ki so padle v par dneh, dočim je Verdun, ki ni pravzaprav nobena trdnjava, vzdržal številne divje napade. Drugi dokaz je Přemisl. Suhomlinov je končal svoja izvajanja z izjavo, da se ni nikdar pečal s politiko, ampak deloval vedno le za dobrobit domovine.

Proces proti maksimalističnim vojakom.

PETROGRAD, 19. (Kor.) V Kijevu, Minsku in nekaterih drugih mestih se je pričelo sodno postopanje proti vojakom, ki pripadajo boljševiški stranki in so obtoženi radi pobratimstva z Nemci in odrekanja pokorščine v boju. V Pskovu se je končal tak proces z obsodbo 35 vojakov na prisilno delo 6—10 let.

Letalski napadi na odprta nemška mesta.

BERN, 18. (Kor.) Wolffov urad poroča: Naši nasprotniki so izvršili dne 16. t. m. več letalskih napadov na južnonemška mesta. Napadeni so bili: Stuttgart, Tübingen, Freudenstadt, Oberndorf, St. Ingbert, Saarbrücken in Kolmar. Pri Stuttgartu je bil en vojak lahko ranjen. V Freudenstadtu in v Kolmarju so bile povzročene poškodbe na hišah. Vsi ostali napadi niso povzročili niti izgub na mrtvih ali ranjenih, niti stvarne škode. Sestreljeni so bili trije sovražni letalci.

Nemiri v Italiji.

GENOVA, 18. (Kor.) Genova, Alessandria in Turin so bili proglašeni za vojni pas. Po zasebnih, nepotrjenih poročilih, se nemiri in politične stavke vedno bolj širijo.

LUGANO, 18. (Kor.) Prevažanja čet, ki so bila navedena za vzrok zaprtja italijanskih mej, glasom semkaj došlih poročil niso bila izvršena na fronto, ampak s fronte v notranjost v svrho vzpostavitve notranjega reda. Uradna poročila pravijo dosedaj le, da so bila vojaška sredstva proti vojni sabotaži v svrho disciplinirania množic vporabljena dosedaj le v Genovi, Alessandriji in Turinu. Vendar pa so tudi v drugih krajih, kakor v Civitavecchia pristaniški delavci, iz protesta proti vojni odpovedali delo. Vlada in armadno vodstvo sta prepričana, da bosta z vojnim pravom zamogla obvladati položaj.

CHIASSO, 19. (Kor.) Danes je bila italijanska meja zopet odprta.

BERN, 19. (Kor.) Po poročilih posameznih tesinskih listov je prišlo do zaprtja italijanskih mej vsled nemirov v Milanu in Turinu. V četrtek in petek so bili v Milanu tekom živilskih demostracij aretirani v milanski mestni hiši voditelji socijalistične stranke.

Lord Derby za Italijo.

LUGANO, 18. (Kor.) Angleški vojni minister, ki se je mudil v Italiji, je poslal na svojem povratku ministrskemu predsedniku Boselliju brzojavko, ki pravi, da odhaja v Anglijo z željo, da naj bi se podpiralo Italijo z vsemi silami.

Stavke v Ameriki.

AMSTERDAM, 18. (Kor.) »Central News« poročajo iz Washingtona: V soboto je pričelo stavkati 25.000 ladjedelniških delavcev pacifiške obali. 15.000 od teh je bilo zaposlenih pri gradnji vojnih ladij. Stavkujoči zahtevajo 50% zvišanja plače. Kakor se govori, je prišlo do upornih prizorov.

WASHINGTON, 18. (Kor.) Reuterjev urad javlja: Načelnik plovbenega urada je pozval Gompersa, naj posreduje glede končanja stavke, ki ogroža program gradnje ladij vlade za pacifiško obal. Pogajanja v San Franciscu, ki so se vršila med vlado in zastopniki ladjedelnic in delavskimi voditelji, se nadaljujejo.

Nemško-avstrijska gospodarska pogajanja.

BUDIMPEŠTA, 18. (Kor.) Danes so se pod predsedstvom sekc. načelnika dr. Gratza nadaljevala v Budimpešti nemško-avstroogrska gospodarska pogajanja.

Izprememba v ogrskem kabinetu.

DUNAJ, 19. (Kor.) Cesar je imenoval dosedaj ogrskega finančnega ministra dr. Gratza za sekc. načelnika v ministrstvu cesarske in kraljeve hiše in vnanjih stvari ob istočasnem priznanju II. činovnega razreda ad personam.

Pogreb kraljice Eleonore.

SOFIJA, 18. (Kor.) Danes so bili zemski ostanki kraljice Eleonore bolgarske ob veliki udeležbi vseh krogov prebivalstva položeni k večnemu počitku.

Za svobodo in mir.

Pod tem naslovom pozdravlja »Slovenski Narod« skupno manifestacijo predstaviteljev slovenskega naroda na Kranjskem z markantno karakterizacijo sedanjega našega položaja in zahtev, ki jih ta stavlja do vseh, ki jim je poverjena skrb za bodočnost našega naroda. Pozdravljamo ta izvajanja s srčnim zadoščenjem, ker kažejo, kako je sila in potreba porodila pri nas pravo izpoznanje najmanjšega, kar potrebujemo v sedanjih časih: skupnega **dela,** vzvišenega nad vse diference, ki nas sicer ločujejo.

Podajamo tu najmarkantneje odstavke iz »Narodovega« članka.

Narodna ideja druži danes vse sloje našega ljudstva v najtesnejšo ednoto, narodna volja zmaguje nad vsemi predsodki; narodov dobrobit postaja suprema lex vsega našega delovanja in nehanja. V svitu zmagujoče narodne misli smo spoznali, da smemo biti v metodah in sredstvih in podrejenih ciljih nasprotniki, da pa moramo biti vsi od skrajne levice do skrajne desnice zavezniki, kadar gre za najvišje narodne cilje, kadar nas usoda postavlja pred orjaško alternativo: življenje ali smrt.

Z vsemi silami svoje mlade duše hrepeni naš narod po življenju. Iz globin svoje žalostne preteklosti, iz brezdna svoje mukotrpne sedanjosti. Odkar so njegovi izvoljeni zastopniki na Dunaju pred vsem svetom podali svojo znamenito zgodovinsko deklaracijo, vé naš narod, kje je **življenje,** po katerem hrepeni. V združenju z brati Hrvati in Srbi v samostojno, neodvisno, na podlagi in pravu samoodločbe zgrajena jugoslovanska država je za Slovence življenje — extra Jugoslaviam non est vita, **izven Jugoslavije je smrt.** Izven Jugoslavije postanemo žrtev mogočnih sosedov in nasprotnikov, izkrvavljena, izmozgana in izmučena bo naša ljubljena domovina kakor Izveličarjev plašč, ki si ga bodo delili Pilatovi hlapci.

Izraz tega prepričanja je tudi sobotna izjava. Da jo je podpisala narodno-napredna stranka, to je samo po sebi umljivo; od nekdaj je bilo napredno Slovenstvo glasitelj velike ideje, ki je postala z dunajsko deklaracijo vsenarodni program. Pomembno pa je, da se je politiki jugoslovanske edinosti slovesno pridružil cerkveni knez. Verski poglavar slovenske prestolnice je s tem zaklical vsem slovenskim vernikom, da tudi cerkev odobrava, ako se z neomajno odločnostjo postavijo v boj za svobodo naroda, on, ki je poklican, da varuje interese cerkve, je posvedočil, da združenje katolišk. in pravoslavnega Jugoslovanstva ne more biti v kvar izročenemu mu duhovnemu pastirstvu in je tako z velikim činom odpravil vse verske predsodke, ki so nekdaj ogrožali edinstvo našega naroda. Ljubljanski knez in škof je podpisal svoje ime kot višji duhovni voditelj tisočev vernikov, kot apostolski učitelj svoje duhoščine; rekli bi: kakor je za nas vse od nekdaj delo za narodovo svobodo posvečeno, tako je sedaj slovenskemu verniku mogoče, da za jugosloansko edinost dela in moli.

Izjava kranjskih Slovencev je manifestacija naroda za deklaracijo naših poslancev, katerim bo v burji in viharju bodočih dni trdna opora. Ta apel izhaja iz globoke vere, da bo le iz našega združenja za vse čase izvirala ona krasna harmonija med narodom, državo in dinastijo, katero ustvariti je najvišji cilj našega mladega vladarja in iz onega neomajnega prepričanja, kateremu je dal duška tudi znani nemški politik, svareč svoje tovariše: »Slobodni, Jedinstveni jugoslovanski narod hoče in mora iziti iz te vojne; nastaja samo vprašanje, ali z Avstrijo ali proti njej, ali s Habsburgom ali proti njemu.«

V drugi izjavi se pridružujejo slovenski zastopniki mirovni želji papeža Benedikta XV. Ureditve jugoslovanskega problema papeževa nota ne omenja posebej in je ne postavlja v enako vrsto z belgijskim, francoskim in italijansko-avstrijskim problemom. Toda papež slovesno proklamira princip pravičnosti naproti vsem narodom in **tega se držimo mi.** Med narode, katerih težnje omenja papeževa nota, je šteti tudi naš od usode toli preganjani rod in v imenu pravice, katero postavlja Benedikt XV. kot temelj trajnega in blagonosnega miru, zahtevamo tudi mi **samoodločbo za svoj narod.** V imenu Odrešenika, kneza miru, pozivlja papež vladarje tega sveta, da naj sklenejo pravičen mir. Slovenski zastopniki izražajo svoje prepričanje, da mora mir, ki naj bo po papeževih besedah **božji mir,** pripeljati tudi našemu **združenemu in slobodnemu** narodu žar nove lepše bodočnosti. Z izrazom hvaležnosti napram cesarju Karlu, ki pri vsaki priliki kaže, da hoče biti cesar miru, zaključuje druga izjava slovenskih političnih voditeljev.

Sobotna manifestacija je napravila po vsej naši domovini globok vtis. Pokazala je dunajskim državnikom in vsemu svetu pravo mnenje slovenskega ljudstva, ki je danes prožeto ene velike misli in volje: Slovenci, Hrvati in Srbi hočemo biti svobodni in združeni.

Razne politične vesti.

Turki o — tržaškem shodu. Pod tem, nekoliko.... eksotično zvenečem nadpisom beleži »Hrvatska Država« to-le: »Turški poluradni list »Le Soir«, ki izhaja v Carigradu v francoskem jeziku in ki zastopa turške interese pri evropski politiki, naglaša — pisoč o mirovnih prizadevanjih — nedavni tržaški shod in njegovo resolucijo kot dokaz, da so **avstrijski narodi zadovoljni in da jim je Italija edini sovra-**

PODLISTEK

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal Evgen Chavette.

— Pa kaj mu je vendar? — se je vprašal hipoma ves osupel.

Brichet si je namreč z žarečimi se očmi listnico, ki jo je krčevito držal v rokah, z mrzlično razvnetostjo pritiskal na ustnice in neprestano vzhičeno radostno vzklikal. Zdelo se je, kot da je hipoma izgubil pamet. Imenoval je listnico z najnežnejšimi imeni in jo zibal na rokah kot ljubljenega dojenčka.

Vraga, ta človek pa res ljubi svoj zaklad. Ali mu bo pač hudo, ko mi bo moral izročiti hčerino doto, — si je mislil de Lozeril, katerega je silno iznenadil ta prizor.

Polagoma se je vendar Brichet pomiril.

— Torej shranimo potem to stvar, — je dejal.

Nato je odpel suknjič, si položil listnico na prsi in si potem zopet zapel suknjič.

Posmejal se je na glas, ko je potem pogledal v zrcalo in videl, kako je lepo okrogel.

— Pa sem vedno govoril, da se nisem odebelil tukaj! — je dejal, neprestano se smejoč.

Nato se je ozrl naokoli po sobi, kot bi se hotel posloviti od nje, in je vzkliknil:

— Sedaj pa pojdimo!

Prišel je že skoraj do izhodnih vrat, tjakaj, pred katerimi je stražil Colard, ko se je hipoma obrnil in dejal:

— Oho, pozabil sem »buma« in »brbuma«.

Ko pa se je vračal, se je zadel ob de Lozerila, ki mu je zastavil pot in vprašal porogljivo:

— Kam pa vendar hočete, gospod Brichet, ne da bi se poslovil od svojega zeta? Sredi noči in še bolan, kot morate pač biti, ker se mi zdite vendar tako napet.

Ob teh besedah je de Lozeril potrkal s prstom po Brichetovih prsih, kjer se je nahajala listnica. Brichet je bil v svoji hiši; potemtakem bi bil pač mogel vzrojiti in vprašati tega človeka, s kakšno pravico se ob takem času nahaja v njegovi sobi in kako je prišel vanjo. Mogel bi bil tudi poklicati na pomoč in sumljivega posetnika vreči po svojih ljudeh iz hiše.

Skratka: mogel bi bil uveljaviti svojo oblast hišnega gospodarja, kateremu se ni treba bati ničesar.

Vendar pa je smrtno pobledel, ko je zagledal de Lozerila, ki je nepričakovano stopil predenj in mu s prstom potrkal po prsih. Noge so se mu opotekle in z glasom, ki se je tresel strahu, je zaklical de Lozerilu zelo čudne besede:

žnik. — Kar se tiče sovraštva Italije — piše »H. D.« — v tem smo složni vsi, **ali da so gospoda v Trstu pozabili tudi na druge sovražnike** v času, ko Nemci iz Štajerske in Dunaja prirejajo shode o »svojem Trstu« in ko se mečejo v svet »Pol. Stimmen« za uvedbo nemškega državnega jezika v Primorju — tega ne moremo nikakor razumeti. Razun, ako so šli ravno za tem, da dosežejo, da se tudi — Turki z nami strinjajo!« Na ta afront, posebno pa na — ne vemo, ali bolj strupeno, ali bolj neslano — zaključno opazko, moramo odgovoriti nekoliko. Da je turško glasilo skušalo našo resolucijo izrabiti proti Italiji, temu se na vse zadnje po vsej sedanji evropsko-politični konstelaciji pač ne bomo čudili. Strmeti pa moramo, da hrvatski list ne umeje namena našega shoda in da nam podtika tendence, proti katerim govori vsako izdanje našega lista. Mirno prepuščamo sodbi vsakega resnicoljubnega človeka, je-li vse nastopanje našega političnega vodstva tako, da bi opravičevalo očitanje, kakor da bi hotelo dokazovati, da so narodi v Avstriji — zadovoljni! Oni shod je sklicalo naše politično društvo z eno samo točko dnevnega reda: protest proti aspiracijam Italije na naše pokrajine. Potemtakem je menda naravno, da smo na takem shodu govorili in resolvirali proti — Italiji. Le kdor je zlohoten, ali pa — ne čita našega lista (v tem slučaju pa je taka huda obtožba še veča krivica) nas more obdolževati, da pozabljamo na druge sovražnike! Neradi (ker zveni kot samohvala), vspričo takega napada nam bodi odpuščena konstatacija, da nam prihajajo dan na dan (tudi iz Hrvatske) pisma, kjer se pisci čudijo, kako da imamo ob razmerah, v katerih živimo, v vojnem območju, srčnosti za tako odkrito in odločno nastopanje proti — vsem sovražnikom! Posebno naša izdanja iz zadnjih časov naravnost kričijo, koliko krivico nam je storila »H. D.« s svojim obdolženjem. Zagrebški list bi prosili, naj prečita n. pr. le naš včerajšnji članek: »Gre za življenje — za bodočnost«, pa bo videl, kako mi »pozabljamo«! Ne, mi ne pozabljamo na nobeno stran, od koder grozi nevarnost našemu narodu. Na nobeno! Saj to je ravno, da se moramo boriti na več frontah. Ob takem položaju pa je samo ob sebi umevno in zahtevano po veliki nalogi in žnjo spojeni ogromni odgovornosti, da naše politično vodstvo ureja svojo taktiko tako, da posega vsakočasno na tisto stran, kjer je odpor potrebneji, kjer je nevarnost akutneja. Tako je bilo tudi s shodom, ki je našemu protestu prinesel redko čast, da se je celo francoski pisano turško glasilo v Carigradu bavilo žnjim, ob enem pa tudi grenko dejstvo, da je bratsko hrvatsko glasilo poklonilo našemu vodstvu toli grenko.... iznenadjenje!

Preporod Jugoslovanov. Tudi med Madjari je nekaj belih vran — ljudij namreč, ki ne lomastijo le v blaznem imperijalizmu, marveč mislijo, razmišljajo, in imajo smisla za reelno presojanje stvari. Taka bela vrana je znani socijolog Oskar Jaszi, ki dokazuje Madjarom v listu »Vilag«, naj se nikar ne upirajo temu, kar mora priti, ali žnjimi, ali brez njih, ali tudi proti njim: **preporodu Jugoslovanstva.** — Jaszy pozivlja Madjare naj se zavzamejo za združenje Jugoslovanov, — pred vsem pa Hrvatske, Slavonije in Dalmacije. Če se to ne zgodi »na podlagi zgodovinskega pravnega naslova krone sv. Štefana«, pa pride po odcepljenju z Ogrsko spojenih držav v poštev »trialistične koncepcije«. Zato želi Jaszy neizogibnega ujedinjenja Jugoslovanov v okviru krone sv. Štefana. Madjarski narod naj postane lojalen pospeševatelj jugoslovanskih stremljenj v monarhiji, kar bi povišalo njegov ugled in ga jačilo gospodarski in kulturelno. Saj je stara Avstrija mrtva: **stara nemška hegemonija se ne more več dalje vzdržati!** Ni je moči, ki bi mogla zagraditi pot demokratiziranju avstrijskih narodov. V interesu ogrske demokracije je, da bodo Nemci in Slovani živeli kot enakopravni narodi. Madjari naj se zato ne upirajo reorganizaciji Avstrije. Vsa ta vprašanja so stopila iz stadija samega kovanja načrtov. Jaszi hoče reči: so postala aktuvelna, zrela za rešitev. Ne boji se povečanja hrvatsko-srbskega naroda, kajti prijetneje in koristneje je živeti v skupnosti z bogatim, kulturelnim narodom, nego pa z ubogim in zaostalim. Čim bogateja in produktivneja bo Hrvatska, temveč bo mogla Ogrska zamenjavati žnjo. Najhujši predsodek je, ako se misli, da bo s 6 milijoni dobro situiranih in zadovoljnih Jugoslovanov teže živeti, nego pa z 2½ milijona analfabetov. Na strašenje z novo jugoslovansko iredento odgovarja Jaszi, da ta iredenta pride, če ostane staro, zastrupljeno carinarsko in narodnopolitično razmerje. Ob narodni svobodi pa bi mogla priti v bodoče — po Jaszijevem — neka druga forma iredente — med Hrvatsko-Slavonijo-Dalmacijo-Srbijo, ki pa ne bo gravitirala ne v Belgrad, ne v Kragujevac, ampak v veliko kulturelneji Zagreb-Dubrovnik-Spljet-Sarajevo!

Nemški Nationalverband v zagati. Predkratkim smo posneli iz »Tagesposte« izvajanja nekega nemškonacijonalnega državnega poslanca, iz katerih je bilo razvidno, da plove nemški Nationalverband v neko negotovost, v kateri bi se mu znalo dogoditi najhujše — da bi se Avstrija vladala brez njega, brez nemških nacijonalcev. V torkovi »Tagesposti« čitamo sedaj drug članek, ki se skoraj v vsem strinja s prej omenjenimi izvajanji onega nemškonacijonalnega poslanca. Novi članek pravi namreč, da bi pomenjalo popolnoma nepoznavanje stališča Nemcev v Avstriji, če bi se mislilo, da bi v opoziciji dosegli kaj drugega kot utrditev obroča nenemških narodov in njihovo nadvlado, dočim je nje preprečenje njihova naloga. »Sijajna osamljenost« da je za avstrijske Nemce nemogoča, **ker tvore komaj 45% prebivalstva in morejo le potom zvezne politike ohraniti svoje nadvladujoče stališče,** čigar ohranitev da je tudi največji interes države, ker je dandanes povrnitev Taaffejeve dobe izključena, če se hoče računati z nadaljnim obstojem države. Tako naj bi torej Nenemci pomagali Nemcem do nadvlade nad nenemškimi narodi. Ali je mogoče, da so nemški nacijonalci celo v današnjih časih tako kratkovidni, da pričakujejo samoubojstva nenemških narodov Nemcem v korist? Člankar je pač za morebitno začasno opozicijo Nationalverbanda proti sedanji vladi, — če bi bilo treba, češ da tej vladi vsak čas lahko upihnejo luč življenja. Očita pa Nationalverbandu, da ni porabil te svoje moči v onih časih, ko se je uživela brezustavna doba, ki je imela tako usodepolne posledice, torej proti Stürgkhovi vladi. **»Trajno opozicijonalno stališče nemških zastopnikov pa se da misliti le tedaj, če se hoče tudi v Nemce zanesti irredentizem«(!!)** Toda odgovornost za to je tako velika, da se sme zgoditi samo tedaj, ko bi bila izčrpana že vsa druga sredstva. **Morda bodo Nemci prisiljeni v to obupnostno politiko;** danes tega ne more reči nihče. Toda, da bi se sedaj pričakovala rešitev samo od opozicije, je otročje. Še stoji država, še so navezani na pomoč Nemcev! Ali je na krmilu ta ali ona vlada, igra — tako zaključuje »Tagesposta« — poleg tega naravnost smešno ulogo. — Torej vendarle nemški Nationalverband v trajni opoziciji! Vsaj možnost je za to in nemški nacijonalci tudi že računajo žnjo, kot je razvidno tudi iz tega članka. In še nekaj: — **nemški irredentizem!** Nemški nacijonalci že sami govore o nemškem irredentizmu kot posledici osamljenosti. V nedeljski »Edinosti« je bil zaplenjen velik del članka, ki je govoril približno enako, le da je krstil otroka, ki je že zdavnaj rojen, s pravim imenom: — **veleizdajstvom.** Mislimo, da nam ta pač ni treba dostavljati ničesar več.

Prodaja oglja.

V prihodnjih dneh se bo prodajalo oglje. Pravico do nabave imajo sledeče številke (in sicer rdeče izkaznice). Na vsako izkaznico se dobi po 10 kg. Izvršena oddaja se zaznamuje s tem, da se preščipne štev. 1 oziroma 2 izkaznice:

Mestni okraj **Sv. Vit:** štev. 1107—1123 dne 21. 9. pri Cei, ulica S. Lucia 2, (50 vin. kg.).

štev. 1124—1233 dne 21. 9. pri Jurissevich, ulica S. Marco 16, (54 vin. kg),

štev. 1234—1345 dne 22. 9. pri Brunello, ul. Fontanone 18, (54 vin. kg).

Novo mesto: štev. 1141—1250 dne 21. 9. pri Nemcu, ulica delle Acque 20, (54 vin. kg),

Staro mesto: štev. 781—890 dne 22. 9. pri Antoniutti, ulica delle Corte 4, (54 vin. kg).

Barriera nuova: štev. 1031—1140 dne 21. 9. pri Opari, ulica Rossetti 13, (54 vin. kg).

Barriera vecchia: štev. 128—237 dne 21. 9. pri Bubniču, ulica Sorgente 7, (54 vin. kg, štev. 2 izkaznice).

Sv. Jakob: štev. 2687—2796 dne 21. 9. pri Cigoju, ulica Concordia 17, (54 v kg),

štev. 2797—2906 dne 21. 9. pri Dolce, ul. Diacono 7, (54 vin. kg),

štev. 2907—3022 dne 21. 9. pri Beisingerju, ulica Guardia 42, (54 vin. kg).

Kolonja: štev. 1—110 dne 21. 9. pri Sklembi, ulica Molingrande 12, (50 v kg).

Škedenj: štev. 136—245 dne 21. 9. pri Sancinu, Škedenj 129, (50 vin. kg).

Domače vesti.

Kje je krivda? Tržaško prebivalstvo so že do skrajnosti dozorele nevzdržne razmere dognale tako daleč, da ne pozna danes drugega vprašanja, nego: **kaj bomo jedli?** — oziroma: **danes imam še mrvico živil, toda kaj bo jutri, ko bom popolnoma brez vsega?!** Kdor ima le količkaj smisla za splošnost, se mora tu pač s strahom vpraševati kaj bo, če se vsled teh vedno se še pogoršavajočih razmer polasti prebivalstva tista popolna obupna vnemarnost, ki ne pozna nobenih obzirov več, ne na desno ne na levo, ne navzgor ne navzdol, samo da hipno zadovolji nagonu ohranitve lastnega življenja?! Poklicani činitelji bi pač morali vedeti, da ljudska masa ni mrtva igrača, s katero se lahko dela, kot dela otrok z žogo. Ali gospodi, katera ima v rokah preživljanje Trsta, res ni prav ničesar znanega o — psihologiji mas? Tržaško prebivalstvo vidi, kako izborno žive tisti, ki so nameščeni pri aprovizacijski komisiji, ve, kako imenitno so plačani ljudje po aprovizacijskih prodajalnah — ženske, ki se niso nikdar učile ničesar in tudi ne znajo ničesar, dobivajo za svoje malenkostno, neodgovorno delo plače, katerih najnižje znašajo po 200 K na mesec, — kako jim ne manjka prav ničesar; tržaško prebivalstvo vidi vse to, ko vsa ostala ogromna večina prebivalstva dobiva le toliko živil, da ne more ž njimi ne umreti ne živeti. Prebivalstvo ve, da pod izgovorom, da razpoložljiva živila ne zadostujejo za vse prebivalstvo, dobivajo posamezniki sedaj vrečo moke, sedaj steklenico olja, potem riža, sodček masla ali to in ono, ve pa tudi, da najtežje bolni otrok ne dobi kapljice mleka, niti mrvice bele moke, češ, ker je — ni! V neko hišo v ul. Giorgio Galatti, ko je bival tam neki visok gospod, ki je Trstu veliko škodoval, a malo koristil, so svoj čas dovažali cele vreče moke, cela kolesa sira itd., in vse to menda vendar ne na — živilsko izkaznico! Prebivalstvo vidi vse take stvari in se vprašuje: **kje je krivda?** — Preživljanje Trsta je v rokah aprovizacijske komisije pod okriljem c. kr. namestništva. Iz ljudstva je v tej komisiji komaj toliko mož, da **bi jih lahko našteli** na prste ene roke; vse **ostalo je** v rokah **edino** le svojim **predstojnikom** odgovornih, v to iz drugih službenih **področij poklicanih** državnih **uradnikov in** aprovizacijskih nameščencev. Ne **prihaja nam niti oddaleč na um, da bi tem uradnikom očitali kake nepravilnosti.** Številke, s katerimi imajo opraviti, so gotovo pravilne. Koliko pojma pa imajo c. kr. dvorni, finančni ter drugi svetniki in visoki uradniki o **trgovskem poslovanju in umnem gospodarstvu s takimi množinami živil, kot jih je treba za Trst,** pa je seveda drugo vprašanje. Zato pa gredo živila v morje namesto med prebivalstvo! **In kje je tu kako nadzorstvo, ki naj bi nadzorovalo poslovanje aprovizacijske komisije in dajalo za to poslovanje odgovor edino pristojnemu činitelju — prebivalstvu, s čigar milijoni gospodari že tri leta?** Aprovizacijska komisija sporoča javnosti edino in samo vsak mesec, za koliko stotisoč je prodala živil prebivalstvu, in potem ob koncu leta, za koliko milijonov v letu. To je vse! **Javnost pa doslej še ni videla niti enega obračuna, ni videla niti ene letne bilance, ni videla niti enega računa izgube in dobička! In dobiček, ogromen dobiček mora biti! Odkod naj bi aprovizacijska komisija drugače podpisovala velikanske svote vojnih posojil, odkod naj tako sijajno plačuje nameščence, odkod jim daje — visokim državnim uradnikom — take lepe novoletne nagrade, odkod naj vzdržuje ljudske kuhinje, odkod šolsko refekcijo?** In vse to z našim denarjem, z denarjem tisočev najrevnejših rodbin, ki žive od vojaških vzdrževalnin in bornih mesečnih plačic zasebnih in državnih nameščencev. Vkljub temu, da se dela izključno le z denarjem prebivalstva, milijonskimi svotami, prebivalstvo do danes, po treh letih, ne sme imeti niti najmanjšega pojma, kako se gospodari s temi milijoni, kako se kupuje, zakaj se tako prodaja! **Če je vsaka najmanjša zadruga dolžna vsako leto javno polagati svoj račun, ga je dolžna polagati tudi tržaška aprovizacijska komisija! Na to dolžnost najresneje opozarjamo aprovizacijsko komisijo, opozarjamo pa tudi druge javne činitelje, c. kr. urad za ljudsko prehrano, predvsem pa — državni zbor. Tri leta se že gospodari v Trstu z ljudskim imetjem in življenjem brez ljudstva, in ravno v tem avtokratstvu brez vsakega ljudskega nadzorstva je največja, da, edina krivda, da Trst, ta biser Avstrije, za katerega se že skoraj poltretje leto bije najljutejši boj, strada bolj, kot je kedaj stradalo kako mesto v Avstriji.** — Ljudstvo hoče vedeti, kako se gospodari z njegovim imetjem, hoče samo videti tiste težave, katere po neprestanih zagotavljanjih s strani aprovizacijske komisije ovirajo dovoljno prehrano Trsta; saj mora vse to biti razvidno iz obračunov! Tržaško prebivalstvo je vajeno trpeti in potrpeti, toda ima pa tudi vso pravico, da izve, zakaj naj trpi in potrpi! **Torej na dan z obračuni!**

Prosimo enake pravice za vse! Poznamo dve rodbini, ki bivate v Boroevičevi ulici. Glavarja obeh sta državna uslužbenca podrejene kategorije. Eden prinaša od svoje plače 270 K mesečno ob **6** glav družine; drugi **312 K pa ob 7 glav.** Pri obeh družinah ne prihaja na glavo **niti ena krona.** Beda je tolika, da si glavarja teh dveh družin ne moreta privoščiti niti vinarja za kako osebno pogodnost. Ženi, oziroma materi sta se že opetovano obrnili na razne strani, da bi dobile rdeče prečrtane izkaznice, ker brez dvoma spadate v kategorijo, ki jej pritiče taka izkaznica. Odklanjajo ju povsod. Pri komisiji v Via della Vale so jima odgovorili na kratko, kar je, je, sedaj da ne morejo več umakniti izkaznic v svrho nove porazdelbe, ker da bi moglo to izzvati »revolucijo«. Imamo torej tu dva eklatantna slučaja, ko dohodki ne dosegajo 1 krone na glavo in ste torej opravičene za dobivanje raznih živil, oziroma potrebščin po znižanih cenah. In vendar ne morejo priti do omenjene olajšave, da-si ste pravočasno zaprosili za rdečo prečrtano izkaznico. In kar dela stvar še bridkejo: morajo požirati še zasmehovanje od drugih, ki imajo več prihodkov — bodi od plače, bodi od podpornin — oziroma, ki niso tako vestno prijavili svojih dohodkov! Ponavljamo torej v imenu takih družin prošnjo, naj se krivica odpravi in stvar uredi tako, da bi tudi tu veljala enaka pravica in enako usmiljenje za vse.

Poštni promet z Bukovino. Navadni pisemski poštni promet s poštnimi uradi Luzan, Rostoki, Willawcze in Zastawna v Bukovini je zopet dovoljen.

Tržaški mladostrelski zbor. Prosilci za mladostrelski zbor se morejo priglašati vsak dan ob 3 uri popoldne v Barkovljah, Riviera št. 10.

Malenkosti.... Pod tem naslovom piše neki dalmatinski Srb v »Hrvatsko državo«: V Zagrebu živi veliko število domačih Italijanov in italijanašev iz Trsta, Istre, Reke in Zadra. Med njimi je tudi takih, ki so se svojedobno »odlikovali« v najhujših napadih proti vsemu, kar je sploh slovansko, a posebno hrvatsko. Časi so taki, da so morali iskati zavetja v Zagrebu. Nočemo kovati kapitala iz tuje nesreče, ali dolžnost naša je, da opozorimo na razliko, ki se kaže pri tem med nami in njimi: **mi »barbari« ne izrabljamo nikjer možnosti maščevanja proti njim, dočim so oni** — n. pr. ob napovedi vojne Srbiji — znali izrabiti vsak moment, da v Trstu, Istri in Zadru ohlade svojo mržnjo proti vsemu, kar je slovansko. — Nočemo generalizirati, ali, demonstracije proti našim političnim aretirancem ob napovedi vojne, v Trstu, Piranu, Rovinju, Puli, Zadru itd., so vodili politično izpostavljeni ljudje — inteligenti. V Puli se je ob napovedi vojne napijalo smrti Slovanstva. Večina istrskih političnih aretirancev mora zahvaliti svojo aretacijo **tožbam svojih italijanskih nasprotnikov.** Priznavamo, da je bilo tudi ljudi širšega vidika, ali jako malo jih je bilo, a tudi ti niso imeli odločnosti, da bi se uprli struji. To smo hoteli naglasiti — ne radi njih, ampak radi naših ljudi. — V Zagrebu je mnogo Dalmatincev, dobrih Hrvatov in Srbov, celo ljutih sovražnikov italijanstva, ki pa neprestano govore — italijanski, dočim doma v Dalmaciji govore samo hrvatski. Od Italijanov, po vzgoji in čutstvovanju, ne moremo zahtevati, naj ne govore v svojem maternem jeziku, da-si bi tudi oni mogli več rabiti hrvatski jezik, ker ga večina pozna več ali manje, ali pravico imamo zahtevati od naših ljudi. Izgovor, da tudi Zagrebčani govore mnogo nemški, pa so vendar dobri Hrvatje, je slab, ker ne opravičuje ne Zagrebčanov, ne njih. To so morda »malenkosti«, ali sveženj teh »malenkosti« ustvarja veliko vprašanje. Za mnoge naše ljudi je bilo n. pr. vprašanje Zadra »malenkost«, sedaj da je dejstvo, na katerega temelju italijanska diplomacija dokazuje italijanstvo Dalmacije! Nas so sploh ubile.... »malenkosti«!

Na Zaposlovalnem tečaju c. kr. goriških učiteljišč se prične novo šolsko leto z otvoritveno sv. mašo v cerkvi Srca Jezusovega v petek ob 8. V pondeljek, 24. t. m., se prične reden poduk v šolskih prostorih Via del Torrente 12 II.

Ne prilagajte vojnopoštnim pošiljkam in zavitkom nevarnih predmetov! Ukljub obstoječi prepovedi in ukljub ponovnim opominom se prilagajo vojnopoštnim pošiljkam blagovnih vzorcev, ali pa vojnopoštnim zavitkom še vedno predmeti, ki so nevarni zaradi ognja, ali, ki se radi sami od sebe vnemajo, kar povzroča, da nastanejo požari železniških ali drugih vozov, s katerimi se prevažajo take pošiljke. Tako sta zgorela še pred kratkim zopet na neki železniški postaji dva poštna priklopna voza in se je mogel rešiti samo del vsebine. Ker vsled takih, posameznim osebam namenjenih predmetov prihaja v nevarnost na tisoče drugih pošiljk, ki jih predajniki pošiljajo pogosto z velikimi denarnimi žrtvami na vojno polje in ki so potem uničene vsled neprevidnosti in lahkomišljenosti posameznih oseb, in z ozirom na to, da prihaja vsled enakih slučajev v nevarnost tudi brez števila pisem, ki jih vojaki na fronti pogosto hrepeneče pričakujejo iz domovine in ki so uničena potem vsled takega brezobzirnega postopanja posameznikov, se opozarja občinstvo vnovič na to prepoved, kakor tudi na to, da je bilo ukazano poštnim uradom, da preiščejo natančno vsebino pošiljk blagovnih vzorcev in da se poslužujejo v obilni meri svoje pravice do odpiranja vojnopoštnih zavitkov in ugotovljanja njih vsebine. Ako se ugotovi, da pošiljka vsebuje take prepovedane predmete, se proti odpošiljateljem vloži kazenska ovadba, oziroma, se v zato določenih slučajih izterja od njih denarna globa 50 K.

Mestna zaštavljalnica. Jutri, v petek, 21. t. m., od 9 in pol dop. do 1 pop. in od 3 in pol do 6 pop. se bodo prodajale na dražbi dragocenosti serije 139, zastavljene meseca marca 1916. na rumene listke, in sicer od štev. 12.301 do štev. 14.900.

Kdor ima številke »Edinosti« od 7, 10 junija in 13. julija 1912; 12. avgusta in 11. oktobra 1913, naj jih prinese ali pošlje našemu Inseratnemu oddelku, (ul. S. Francesco d' Assisi štev. 20. pritličje) proti primerni nagradi.

Gospodarstvo.

Jesenska krma.

Suho poletje in slabi izgledi na dobro letino otave bodo prisilili kmetovalca, da si letnemu času primerno, v kolikor je še to mogoče, priskrbi zimske krme, da zamore na ta način prezimiti svojo živino. Splošno je znano pridelovanje takih rastlin za krmo, ki rabijo le kratek čas za svoj razvitek in se jeseni deloma posuše v seno deloma pokrmijo zelene. K takim rastlinam spadajo zelena turščica, zeleni sirk, proso, deloma tudi ajda. Res je sicer, da je v današnjih razmerah nabava potrebnega semena zelo otežkočena; toda tam, kjer se ista nahajajo v zadostni meri, naj se nikdar ne zamudi gornje nasvete primerno upoštevati. Poseben nadomestek za pozno jesensko krmo, ki se dosedaj nikdar ni ali pa le redkokedaj upošteval, dobimo iz mladih jesenskih rastlinic, ki zrastejo iz neizogibno izpadlih zrn na žitnih njivah pri žetvi, ki navadno gredo v škodo, ali jih pa pozobljejo ptiči ali pa spravijo mravlje. Toda, če pravočasno in prav plitko podorjemo strnišče se razvije pri ugodnem vremenu do pozne jeseni bujno rastlinje tega žita, ki se pokosi ali popase, posuši ali okisa, ter nam na ta način vsaj deloma nadomesti pomanjkanje krme. Kakor najglavnejšo preskrbo moramo upoštevati ono, da imamo zgodaj spomladi pri rokah zadosti zelene krme, ki nam pomaga prehraniti živino do kasneje rdeče detelje in lucerne. **Inkarnatna detelja,** posejana poleti (avgusta, začetkom septembra meseca) nam daje zgodaj v spomladi, in sicer primeroma legi in zemlji okoli polovice ali koncem aprila, izredno bogato košnjo zelene krme in zapusti njivo še pravočasno, da zamoremo po njej sejati še turšico ali tudi kako drugo vrsto krme kakor mešanico ovsa in grašice itd.

DAROVI.

Za »Vojaški dom« zbirka ljudske šole v Trebčah 14 K 10 v, zbirka slov. ljudske šole pri sv. Ivanu 20 K, dekliška ljudska šola CMD na Acquedottu daruje eno igro domino.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 4 stot. besede. Mastne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Kupujem cunje, volnene in bombaževe odeje bombažežino, vrvi vsake množine ter jih plačujem najbolje. Depiccolzuane, ulica Toro 6. 1468

Proda se popolnoma novo salonsko obleko, s svilnato podlago za 150 K. Krojaška pupa K 15. Naslov pove Inseratni oddelek Edinosti. 1467

Neka gospa je izgubila od ceste iz Škednja do brematorije **solnčnik.** — Kdor ga je dobil, naj ga prinese v otroški vrtec CMD št. 137 proti nagradi. 1464

Kose gumi s platnom ali brez, vrvi, stare spodnje jopiče, obleke in cunje kupujem in plačam drago. — Grassi, ulica Olmo štev. 6. 1461

Sode vinske 300—700 litrov, v dobrem stanu kupuje Kuret, Settefontane 1. 1454

Kislo vodo, vino in sadjevec razpošilja A. Oset, p. Gustanj, Koroško Kupujem tudi steklenice, zamaške in sode. 3088

Na hrano in stanovanje sprejmem štiri dijake po zmerni cen. A. Drufovka, Scala Santa 263. 1450

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem atelju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

Nadomestek toaletnega mila.
Parfumiran in okusno urejen.
Nadomestek toaletnega mila.
Vsebina enega kartona 2½ ducata, stane franko kron 6.50.
Razpošilja tvrdka
LANG & COMP., Osijek,
Hrvatska Slavonija, Župni trg.
Brzojavni naslov: Lang & Comp. Osjek.

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Vstopnina K 2

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerve K 13,200.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. - Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute devize, promese itd Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne.
Brzojavi: JADRANSKA.

GAMBRINUS
Varietà — Kabaret
vsaki večer
ob 9½,
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1·—

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15
v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE